

EL CONVENT DELS CARMELITES DESCALÇOS DE GIRONA EN EL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XIX. L'ÚLTIM INVENTARI DEL CONVENT

MONTSERRAT HOSTA I REBÉS
SANTI SOLER I SIMON

L'antic edifici del convent dels carmelites descalços a Girona, conegut popularment amb el nom de Sant Josep per raó de l'advocació que havia tingut la seva església, és un edifici amb molts anys d'història i en general força desconegut. Un edifici que al llarg dels segles d'existència ha tingut diversos usos i funcions. En el segle XIX, un cop deixà de servir a les finalitats originàries per les quals fou creat, és a dir, com a convent, les seves estances foren aprofitades per l'Estat per tal d'ubicar-hi diferents serveis de l'administració. Actualment, i d'ençà l'any 1984, l'edifici és la seu de l'Arxiu Històric de Girona, és a dir, l'Arxiu Històric Provincial. El servei a l'administració podem dir que perdura, però ara d'una manera diferent, ampliat al conjunt de la ciutadania a través de tots els serveis que pot oferir un arxiu històric en els nostres dies.

El Sr. Mirambell, que fou el primer director de l'Arxiu Històric Provincial, dedicà ja en el seu moment un article en què quedava palès l'interès d'aquest històric edifici i en el qual ens recordava els fets més rellevants de la trajectòria vital de la comunitat de carmelites descalços a la nostra ciutat, des de la seva fundació a final del segle XVI fins al moment de l'exclaustració i les vicissituds per les quals passà l'edifici a partir d'aquell moment¹. Aquest article apareixia quan feia tan sols uns mesos que el vell convent havia deixat

¹ Enric MIRAMBELL BELLOC, «El convento de Carmelitas Descalzos», *Revista de Gerona*, núm.19 (Girona, 1962), p. 51-54

La llei de reforma de regulars⁸ que portà a terme el govern d'aquell període contemplava entre altres coses que aquelles comunitats que no arribessin al nombre de 24 religiosos ordenats *in sacris* s'havien de reunir amb la del convent més immediat del mateix orde, i s'hi havien de traslladar per viure-hi. És en virtut d'aquesta disposició que cobra sentit el text de la nota següent: «*Oy dia 18 junio de 1821 se han cerrado las Yglesias de los cinco conventos de Religiosos que deben suprimirse y pasar sus individuos a reunirse en los conventos que los ha señalado la Superioridad y habiendo quedado aquellos que tienen recurso pendiente de secularización*»⁹. En efecte, acatant les disposicions, els agustins van passar a Barcelona; els caputxins van marxar cap a Olot a les 5 de la matinada; els mínims a Granollers; els mercedaris a Sant Ramon, prop de Cervera i finalment, els carmelites descalços marxaren cap a Reus, tal com quedava exposat en la reial ordre relativa a com s'havia de fer efectiu el reagrupament de convents¹⁰.

Abans de fer-se efectiva aquesta mesura, entre el 6 de desembre de 1820 i el 9 de març de 1821, determinats grups de ciutadans mostren la seva disconformitat vers la supressió de comunitats religioses que el govern té en el punt de mira. Seria el cas, per exemple, dels membres de la confraria de la Puríssima Sang a favor del convent dels carmelites calçats; o els pabordes de la devoció de la Verge de la Mercè a favor del convent de pares mercedaris, així com també diversos veïns a favor dels convents dels mínims i dels caputxins, els quals eleven sengles memorials a l'Ajuntament de la ciutat.¹¹

La llei de reforma de regulars, en el seu art. 26, preveia que el govern podria destinar aquells convents suprimits per a l'ús públic que cregués més convenient. En el cas del convent de Sant Josep es pensen d'entrada diverses utilitats, com per exemple la de quarter de les milícies nacionals, a

⁸ *Gaceta de Madrid* de 29 d'octubre de 1820. Per a les vicissituds dels religiosos al llarg de tot aquest període és d'obligada consulta l'obra de Cayetano BARRAQUER, *Los religiosos en Cataluña durante la primera mitad del siglo XIX*, Barcelona: Imp. de Francisco Altés y Alabart, 1915-1917, 6 vols.

⁹ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, X.1.2. Documentació relativa a esglésies i convents, lligall núm.1.

¹⁰ *Gaceta de Madrid* de 23 juny 1821.

¹¹ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, I.1.1. Manuals d'acords o llibres d'actes, núm. 425 (6-12-1820; 15-12-1820; 29-12-1820 i 9-3-1821)

proposta del mateix Ajuntament, i també les de presó i escoles. Però sembla que, de moment, l'Estat opta per arrendar algunes de les dependències del convent a diversos particulars i decideix la venda d'altres. Aquest seria el cas del magatzem que hi havia annex al convent i que avui constitueix la casa núm. 4 de la plaça, la qual va ser adquirida el 1823 per Joaquim Vilamala i Franquesa, causídic de la ciutat¹².

Sabem que el refetor del convent fou arrendat el juliol de 1821, un mes després que els frares abandonessin l'edifici, als mestres de primeres lletres Jaume Albertí i Pasqual Collell, pel preu anual de 192 reals, per tal donar-hi «*lecciones de leer, escribir i contar, de gramatica castellana y catecismo de la Constitución*»¹³. Aquests mestres, juntament amb el prevere Francisco Cirera, hi van impartir classes al llarg de gairebé un any i amb una nodrida concurrència d'escolars. Ells parlen de més de 90 alumnes. Tot i la gran feina que les autoritats locals reconeixen que fan aquests mestres, la Diputació de Girona no s'està d'observar en el seu dictamen que la utilització que es fa d'aquell espai va a compte d'uns particulars, i no del mateix Estat que és a qui, en definitiva, correspondria crear un centre d'ensenyament de caràcter públic.

Malgrat això, el juliol de 1822 se'ls dona permís per continuar interinament impartint classes al refetor de convent.

Entre les idees del govern del Trienni Liberal, en el camp de l'educació, hi havia la d'establir en totes les capitals de província uns centres d'ensenyament secundari, sota la denominació de *universidades de província*. Per poder dotar aquests centres calia en primer lloc disposar d'espais adequats ja que «*para ello es menester 16 aulas ó cathedras y además lugares para Biblioteca pública, Escuela de Dibuxo, laboratorio de Química y Gabinete de Física, otro para Història Natural y productos industriales, otro para modelos de maquinas, terreno para jardin botánico, y tambien para la agricultura pràctica*»¹⁴. El desembre de 1822

¹² Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, Sèrie de llicències d'obres, 02735, de data 22 de maig de 1846. Aquesta llicència aporta informació sobre els antecedents de l'immoble.

¹³ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, I.1.1. Manuals d'acords o llibres d'actes, núm. 427

¹⁴ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, X.I.2. Documentació relativa a esglésies i convents, lligall núm.1.

sembla que la proposta del convent de Sant Josep, després de desestimar la de del convent de franciscans (per les obres que s'hi havia de realitzar), podia ser una bona opció. Però les coses no passaren d'aquí.

La fi del Trienni Liberal va suposar un pas enrere i un retorn al règim anterior, un cop el rei quedà alliberat del jou dels constitucionals. Tots els actes presos pel govern constitucional entre el 7 de març de 1820 i el 8 d'octubre de 1823 quedaven abolits. Per tant, es tractava de tornar les coses a la situació anterior. I això volia dir també la devolució dels convents i dels seus béns i la reconstitució de les comunitats de religiosos.

El prior del convent de Sant Josep, el 19 de novembre de 1823, s'afanya a reclamar les claus del convent. La resposta que rep per part de l'Ajuntament és que de moment no és possible l'entrega immediata, ja que ha d'acabar la missió que per aquells dies tenia encarregada d'allotjar tropa, ja que *«el continuo arribo y paso de tropas Realistas, y del Exercicio Aliado Francés por esta Ciudad, como que en el dia no siendo suficientes los cuarteles y otros edificios es preciso que el Vecindario sufra un aloxamiento doble y aun triple. = En tan apurada situación, no es posible hacer la entrega de las llaves del Edificio del convento que reclama el Suplicante, y lo verificará quando no sea necesario para el Servicio a que está destinado»*.¹⁵

El 18 de febrer de 1824 el prior del convent dels Carmelites Descalços de Girona, en nom de la comunitat, designa com a procurador Josep Vinyals i Arbós per tal de reclamar al Crèdit Públic els papers confiscats del convent.¹⁶

Exclaustració i desamortització

Els fets revolucionaris de 1835 que acabarien amb l'exclaustració dels religiosos, no tingueren a les comarques gironines en general la violència ni es visqueren amb la intensitat d'altres llocs de Catalunya, com ara Reus

¹⁵ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, X.1.2. Documentació relativa a esglésies i convents, lligall núm. 1.

¹⁶ Arxiu Històric de Girona, Notaria de Girona-11, 658, Manual, 1824, notari Josep Bou Martorell.

Fig. 3: Aspecte de l'ala oest del claustre del convent de Sant Josep l'any 1911, quan funcionava com a Delegació Provincial d'Hisenda (Procedència: Cayetano Barraquer, *Los religiosos en Catalunya...*).

i la mateixa Barcelona. Josep Maria Marquès¹⁷ ens explica que a Girona les notícies de la revolució foren rebudes pels eclesiàstics amb certa serenor, amb l'esperança que la revolta seria continguda. El mateix governador militar havia visitat els convents de la ciutat i els havia promès protecció i els exhortà a continuar la vida regular. Les notícies de l'evacuació dels convents de Barcelona realitzada el 25 de juliol i dies següents, pogueren rebre's a Girona amb l'esperança que la revolta seria continguda. Però, quan el 6 d'agost fou assassinat a Barcelona el general Bassa, el governador militar de Girona considerà que calia dissoldre els convents gironins.

El dia 7 d'agost, el governador militar reuní els superiors i els comunicà la impossibilitat en què es trobava de garantir-los protecció. Facilità, no obstant això, al màxim les gestions perquè els religiosos poguessin traslladar-se a les llars familiars o altres indrets on es trobessin més segurs; per això els passaports els estengueren funcionaris que anaren convent per convent. A la nit del mateix dia 7, la majoria dels frares abandonaven les cases religioses on havien residit.

Segons testimoniatges, seguits per Cayetano Barraquer, l'evacuació dels convents es va fer no solament amb el favor de les autoritats, sinó amb mostres discretes de simpatia per part de la gent.

Els fets vistos des de l'Ajuntament són recollits en aquesta nota feta el mateix dia 7 d'agost de 1835: *«En este día en virtud de orden de la Autoridad de esta Plaza han desocupado los conventos todos los Frailes, y se han vestido, la mayor parte el habito de sacerdotes seculares y los demas el traje de paisanos; habiendose dado pasaporte a todos los que lo han solicitado.»*¹⁸ No tenim notícies concretes dels carmelites descalços en aquells moments. Sabem únicament que pocs mesos abans d'aquells fets, la comunitat la formaven 17 membres, els noms dels quals reproduïm també en l'apèndix.

Un cop desocupats els convents, l'Estat, a través de les anomenades oficines del ram d'amortització, va passar a fer-se càrrec de tots els béns de les comunitats religioses. Aquestes oficines d'amortització aviat tragueren a subhasta pública molts dels béns mobles. Es tingué cura d'exceptuar-ne

¹⁷ Josep Maria MARQUÈS, «Exclaustració i exclaustrats», *Revista de Girona*, núm. 113 (1985), p. 301.

¹⁸ Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, X.1.2. Documentació relativa a esglésies i convents, lligall núm. 1: *Expulsión de los frailes de sus conventos en esta ciudad de Gerona*.

«los archivos, bibliotecas, obras de escultura, pintura y enseres que haya en dichas casas, y puedan ser útiles a la Ciencia y a las Artes». En el cas del convent de Sant Josep, el novembre de 1835, part de l'edifici s'arrendà provisionalment per un any, una part a Joan Guillaume (pel preu de 500 rals de billó) i una altra part de l'edifici a Jacobo Martinelli, tinent coronel retirat (pel preu de 72 rals de billó).

És en base a la reial ordre de l'11 d'agost de 1835 que s'ordena que es faci un inventari dels béns dels diferents convents, que en el cas del de Sant Josep és el que reproduïm en l'annex.

La implantació definitiva del sistema constitucional va portar com una de les seves primeres mesures el reconeixement de les vendes efectuades durant el Trienni Liberal que el retorn de l'absolutisme havia anul·lat. Amb el reial decret de febrer de 1836 s'inicia la que es conegué com a desamortització de Mendizábal, que afectaria de ple els béns del clergat regular, posant-se a la venda les seves propietats i facilitant les redempcions de censos i altres gravàmens. El procés desamortitzador es completaria posteriorment amb el de l'any 1841 (afectant els béns del clergat secular) i les disposicions de la llei general de desamortització de 1855, del ministre Pascual Madoz.

Segons les disposicions de 1836, s'exceptuaven de ser objecte d'alienació els edificis que el govern destinés a servei públic «o para conservar monumentos de las Artes, o para honrar la memoria de hazañas nacionales». El govern havia de publicar una llista dels edificis que amb aquestes finalitats quedessin exclosos de la venda pública¹⁹.

En aquells moments, el convent de Sant Josep no semblava tenir un destí clar. En una sessió de la Diputació del dia 6 d'octubre de 1836, en què es parla del possible destí dels convents gironins, els informes que es posen sobre la taula contempnen encara la possibilitat de «destinar-se a cárceles públicas atendiendo no solo a su localidad, sino a la solidez del edificio, capacidad y ventilación» o bé procedir a la seva alienació²⁰.

Sabem que l'any 1840 part de l'edifici era utilitzat com a magatzem de productes estancats (tabacs, sal...) i d'objectes decomissats per part de l'administració d'Hisenda. El 23 de desembre d'aquell mateix any un fort

¹⁹ *Gaceta de Madrid* de 21 de febrer de 1836.

²⁰ Arxiu Històric de Girona, Diputació de Girona, Llibre d'actes de 1836 (sessió del dia 6-10-1836).

temporal de pluja provocà l'entrada d'aigua a l'edifici, pel teulat i per les finestres de la part de llevant, afectant en part els productes emmagatzemats, cosa que obligà a aixecar acta notarial dels desperfectes²¹.

Uns anys més tard, amb la creació del cos de la Guàrdia Civil, l'Estat va ordenar als ajuntaments la provisió d'edificis adequats per tal d'albergar els nous guàrdies i les seves famílies. El 22 de juny de 1844 el consistori gironí adreçà una carta a la Reina en què manifestà la impossibilitat de poder oferir cap edifici i li suplicà que per poder atendre tal finalitat se'ls pogués adjudicar un dels dos convents disponibles en aquells moments, el de Sant Josep o bé el de Sant Francesc de Paula. Cinc dies després, l'Ajuntament rebia resposta amb la denegació de la seva sol·licitud²².

No serà fins uns anys després, a final de 1844, que es veurà un clar i definitiu futur per al vell convent de Sant Josep. El 17 de desembre d'aquell any els representants d'Hisenda prenen oficialment possessió de l'antic edifici per tal d'instal·lar-hi les oficines i d'habilitar-lo com a futura delegació d'Hisenda de la província²³.

És bo de recordar que va ser precisament aquí, en el convent de Sant Josep, habilitat ja com a delegació d'Hisenda, on es van reunir i concentrar tots els arxius dels extingits convents de la província, els quals posteriorment serien traslladats a Barcelona, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, arran d'una reial ordre de 1918. Curiosament, però, del fons documental del convent de Sant Josep de Girona no sabem què se'n va fer. No s'ha conservat amb la resta de fons monacals²⁴.

L'ÚLTIM INVENTARI DEL CONVENT

L'inventari del convent que aquí publiquem el pren el comissionat subaltern d'arbitris d'amortització, Narcís Sellas, en data de 27 de febrer de

²¹ Arxiu Històric de Girona, Notaria d'Hisenda, 3, Manual de 1840, notari Josep M. Salamó.

²² Arxiu Municipal de Girona, Ajuntament de Girona, X.1.2. Documentació relativa a esglésies i convents, lligall núm. 1.

²³ Arxiu Històric de Girona, Notaria d'Hisenda, 5, Manual de 1844, notari Josep M. Salamó.

²⁴ Entre els pocs documents del convent de carmelites descalços de Girona, dels quals tenim notícia, es troba un llevador de censos de l'any 1825, adquirit recentment per l'Arxiu dels Carmelites Descalços de Catalunya i Balears.

Fig. 4: Aspecte actual de l'ala oest del claustre del convent de Sant Josep. (Foto Dani Bosch).

1836, en base a la reial ordre de l'11 d'agost de 1835. Aquest acte es fa amb la intervenció de Josep Fons, administrador dipositari de rendes d'aquesta ciutat i amb l'assistència de l'expropiat del convent Fr. Nicolau de Sant Josep. El convent es trobava aleshores tancat. Però una part, pel que es diu, es trobava ja arrendada a diferents particulars, per exemple a Jacobo Martinelli i Joan Guillaume. També estava llogat el que aleshores era un magatzem annex, de grans dimensions, però que constava només de parets i sostre (avui corresponent a la casa núm. 4 de la plaça de Sant Josep) i que posseïa Joan Tapis. Recordem que aquest mateix magatzem havia estat adjudicat l'any 1823 a Joaquim Vilamala, però acabat el trienni es va haver de restituir a la comunitat.

L'inventari comença en primer lloc amb l'enumeració de totes les rendes que percebia la comunitat i a continuació s'entra en allò que és més interessant des del punt de vista de la història de l'edifici, la descripció de les seves estances.

L'entrada principal d'accés al convent es feia per una porta situada a l'esquerra del replà de davant de la portalada del temple. Hem de recordar que aquest quedava a nivell del primer pis actual i que s'hi accedia mitjançant una graonada que arrencava del terra de la plaça. Per tant, l'entrada al convent estaria situada en l'espai que avui dia ocupa el balcó situat just damunt de l'entrada de l'arxiu.

De la porteria es passava de seguida al claustre i al seu mateix nivell trobem algunes de les estances bàsiques de la vida comunitària: el refector, la cuina i el celler i també un pati i una cisterna que cobria la necessitat bàsica del proveïment d'aigua.

L'espai particular dels membres de la comunitat, les cel·les, es trobaven en el primer i en el segon pis. Concretament, n'hi havia 13 en el primer pis i 16 en el segon. Eren petites, amb porta i finestra, la major part de les quals orientades a migdia, cercant la claror. Pel que es dedueix de la descripció, la part més afectada del convent durant el setge de 1809 fou la part de sol ixent. Les cel·les d'aquesta banda es troben molt malbaratades, totalment inhabitables. Pel nombre total de cel·les deduïm que la comunitat, en els seus millors temps, difícilment podia passar dels trenta membres.

Del tercer pis es diu que el constitueix únicament una mena de terrat situat a la banda de migdia, mirant sobre el segon pis.

Especialment interessant és la descripció que es fa de l'església, en la

Fig. 5: Foto actual de la façana de l'antic convent de Sant Josep. (Foto Dani Bosch).

qual veiem que tot es trobava encara al seu lloc: els altars, els retaules, els confessionaris, les làmpades, els quadres... L'altar major, amb el seu retaule daurat, era dedicat a Sant Josep, al qual acompanyaven quatre sants més i la Mare de Déu del Carme. A banda i banda de la nau, tres capelles amb els respectius altars. L'exprior fa notar que dos d'aquests altars, el de la mort de Sant Josep i el de la Pietat, eren propietat de particulars, concretament de Ramon de Pouplana de Camós, de la Bisbal, i d'Ignasi Llumpeig, de Girona, respectivament. En el cas dels Pouplana, tenim notícia que un membre de la família, Joaquim Pouplana, originari de Torroella de Montgrí, hi va ser enterrat l'any 1773.²⁵

En referència als retaules, tots d'estil barroc, és interessant recordar el que apunta Cayetano Barraquer sobre el seu trasllat d'aquells a l'església del monestir de Sant Pere de Galligants. En efecte, després de continuar inalterables en el seu lloc durant temps, coexistint amb els diferents serveis de l'administració instal·lats en l'edifici, en una data imprecisa, entre els anys 1860-1870, van ser traslladats tots ells a Sant Pere de Galligants. D'aquesta manera es pogueren substituir les imatges dels altars del monestir que la riuada del 19 de setembre de 1843 havia fet malbé. En el cas del retaule major s'hagué de substituir la figura de sant Josep per una imatge de sant Pere, titular del monestir. Ara per ara, les úniques descripcions que tenim dels retaules i altars de l'antic convent de Sant Josep són les degudes al mateix Cayetano Barraquer i les dades que proporciona aquest inventari. Per tant, es tracta d'unes dades interessants des del punt de vista de la història de l'art.

L'inventari acaba amb la descripció de la sagristia, en la qual es trobava una calaixera de fusta de dotze calaixos, que contenien encara casulles, estoles i altres elements de la indumentària pròpia de les celebracions religioses, i amb la descripció del campanar que disposava de dues campanes de bronze.

²⁵ Arxíu dels carmelites descalços de Catalunya i Balears, A-VII-7 (1708-1838) doc. reproduït 133.

APÈNDIX

1

*Copia del Inventario del Convento de San José de Gerona.*²⁶

Inventario de los bienes, rentas, efectos y demás que corresponde al convento de San José de la presente ciudad de Gerona que se halla cerrado en el día, y toma el infrascrito Comisionado Subalterno de Arbitrios de Amortización Dn. Narciso Sellas a consecuencia de la Real Orden de 11 de Agosto del año proximo pasado, comunicada a esta Comisión Subalterna, con intervención de Dn. José Fons Administrador Depositario de Rentas de la propia ciudad, como a Delegado de la Contaduria del Ramo en Cataluña, y con asistencia del R.P.Fr.Nicolás de San José, ex-prior del expresado convento.

Un edificio grande, pegado con el mismo convento, con su correspondiente puerta de cerradura y llave, que fué empezado de algunos años á esta parte, y por no haber sido concluido consiste en el día solamente en tejados y paredes en las que hay seis aberturas tapiadas, cuatro balcones, y dos para ventanas, y así mismo dos otras aberturas sin tapiar, con rejas de hierro, y sirve para almacén, alquilado á Juan Tapis vecino de esta ciudad por precio de 66 ll. anuales, y tiene satisfecho hasta San Juan de Junio del presente año.

Una parte del convento está arrendada á dos diferentes inquilinos, á saber, á Dn. Juan Guillaume, Administrador de Salinas, por precio de 500 rs. von. también solamente por un año que empezó en 1º Noviembre del año proximo pasado, y á Dn. Jacobo Martinelli, teniente coronel retirado, por precio de 72 rs. von., también solamente por un año, que empezó á 7 de Noviembre del año próximo pasado.

Estos dos arriendos fueron celebrados por Dn. Francisco Ignacio Feliu, que en aquel entonces estaba á su cargo como a subalterno de Dn. Jayme Domínguez, comisionado de la Administración de monasterios y conventos de Cataluña.

En uno de los huertos que fueron de dicho convento, y en 1823 se vendieron, en el día existe una casa construida de nuevo sobre unos vestigios de otra antigua dirruhida, de la qual está ventilandose por parte de Thomás Dalmau, negociante de Gerona, la propiedad de dicha casa. Esta se halla en el día habitada por Dn. Jacobo Martinelli por precio de noventa libras barcelonesas, y viene pagado hasta San Juan de junio del presente año.

Observacion: Segun há expresado el ex-P. Prior, invirtió el convento en obrar de la

²⁶ L'original d'aquest document es troba a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Fa uns anys responia a la signatura: Monacales-legajos procedentes de Hacienda, Leg. Grande. Conventos. Incautación. Aquesta signatura antiga s'ha canviat, i en els lligalls actuals, corresponents a aquella, no l'hem sabut trobar. Hem hagut d'utilitzar la reproducció que d'aquest document es conserva a l'Arxiu dels Carmelites Descalços de Catalunya i Balears: A-VI-7 (1708-1838), doc. reproducció: 153-180. El manuscrit original, de tamany foli, té 14 f. Aquí en presentem una transcripció parcial. Hem deixat de banda l'apartat de relació de les rendes i ens hem centrat en aquells aspectes més interessants des del punt de vista del propi edifici.

indicada casa en cantidad de 751 ll. 1s. 3, que fueron satisfechas á los maestros albañil, carpintero, cerrajero, peones, ladrilleros y demás an echo á la construcción de la casa; y habiendo quedado adeudar á los indicados albañil, carpintero y cerrajero, les firmó el convento Debitorio de la cantidad de ochocientas ochenta y siete libras, cuatro sueldos y ocho dineros, resto de sus respectivas cuentas, para cuyo percibo les fueron designados el arriendo de dicha casa, como y también el del almacén arrendado, y está individuado en el principio de este Inventario.

En el libro reportoreo vulgo Llevador, constan los censales que á dicho convento prestan los sujetos que a continuación y por su orden se expresaran (...)

Descripción del edificio del convento

La pieza llamada porteria, con su correspondiente puerta de cerrojo, cerradura y llave.

Enseguida los claustros y a su continuación la bodega, sin cuba alguna, el refectorio y cocina, todo con sus puertas de madera, cerradura y llave. Sigue un pasadiso oscuro que se dirige al lugar en donde está puesta la llave de la cisterna por donde se saca la agua y da acia un patio que está al detrás del edificio descrito al principio de este Inventario

1r. Piso

Un corredor que dirige al coro y está a la parte de poniente confrontante a la Iglesia. Por la parte de medio día, un corredor con nueve celdas pequeñas, y en cada una de ellas su correspondiente puerta y ventana. Por la de oriente, otro corredor con cuatro celdas malveratadas e inevitables, sin puertas, y está en este estado a consecuencia del Sitio que sufrió esta ciudad en 1809.

2o. Piso

Un corredor con doce celdas a la parte de medio día con sus correspondientes puertas y ventanas en buen estado; y dos aposentos oscuros que dan sobre la tribuna de la Iglesia. Por la de oriente, un grande pasadiso debajo tejado, que antes del Sitio de 1809 formaba cuatro celdas y su correspondiente corredor, en cuya pieza hay dos ventanas de madera.

3er. Piso

Está compuesto solamente de la Sotea que mira a la parte de medio día, sobre el 2º piso.

Iglesia

Su puerta grande con dos cerraduras y llaves. Un cancel de madera sin pintar en muy buen estado.

El altar mayor de madera, de escoltura dorada, con la imagen de San José y

cuatro santos a su lado, y arriba está la Virgen del Carmen. A su lado, dos pequeñas tribunas que caen sobre el presbiterio, en donde hay dos Santos de culto a derecha y izquierda, todo de escultura dorada. En el mismo presbiterio hay una varandilla de hierro, con dos lámparas de latón y un pequeño banco de madera.

Altars

A mano derecha, una forma de altar sin imagen alguna. A la izquierda, un altar de culto con la imagen de San Pelegrin, todo de escultura. Al lado de éste, otro altar de un Santo Crucifijo, con una lámpara de oja de lata. Siguen a mano derecha, tres capillas con sus correspondientes altares, todos dorados; a saber, el primero de la Virgen del Carmen; el segundo de San Juan de la Cruz; 3ro. una imagen del Ecce-homo. A la izquierda, otras tres capillas con sus altares dorados; a saber, la una de Santa Teresa, otra la muerte de San José, cuyo altar, según ha manifestado el ex Prior, es propiedad de Dn. Ramon Pouplana de Camós, vecino de la Bisbal, y en seguida, otro altar de la Piedad, que igualmente dicho prelado ha expresado ser de Ignacio Llampaig Sastre, de Gerona. Entre todos los altares hay tres lámparas de latón. Hay tres confesionarios.

El púlpito de madera. Doce bancos con respaldo. Una fechada de órgano sin flautas, que desde 1809 se halla en este estado. El coro a su frente un grande Crucifijo con unas maderas pegadas a la pared en forma de banco; en un lado de adentro de la Iglesia hay un cuadro grande antiguo, de tela pintado, del Nacimiento del Señor.

Sacristía

Una grande cómoda de madera con doce cajones, dentro de los cuales se han encontrado dos casullas, ambas blancas y encarnadas; otra casulla negra; tres cubresalives, uno negro y dos blancos y encarnados; tres estolas blancas, otra negra y otra encarnada y blanca; dos manibles blancos de seda; cuatro cordones, tres de blancos y otro de azul, de algodón. Una bolsa de corporal negro, otra colorado con una tovallita. Un bonete y un missal muy estropeado. Un docel negro estropeado y una custodia de oja de lata.

Campanario

Dos campanas de bronce, la una regular y la otra pequeña. En el próximo pasado 1835, le ha sido señalado a dicho convento por razón de catastro de la renda de censales, 118 Rs. 5 mas. Von.

Es todo cuanto se ha hallado pertenecer al convento arriba citado y para que conste lo firmo junto con Dn. José Fons, Administrador de Rentas de esta ciudad, y el mismo ex- Prior Fr. Nicolas de San José, en Gerona a 27 de febrero de 1836 = Narciso Sellas = José Fons = Nicolas de San Jose ex Prior.

Es copia del original
Narciso Sellas

Lista de los Religiosos que moran en el convento de San José de la presente Ciudad de Gerona con sus nombres, clases, y oficios.²⁷

- P. Prior, Fr. Nicolás de San José.*
- P. Superior, Fr. José de Santa Teresa.*
- P. Fr. José del Carmen, sacerdote.*
- P. Lector, Fr. Jeronimo de Santa Teresa, sacerdote.*
- P. Fr. Joaquin de los Dolores, sacerdote.*
- P. Francisco del Carmelo, sacerdote.*
- Fr. Antonio de Santa Teresa, sacerdote.*
- Fr. Antonio de San José, tonsurado y menores.*
- Fr. Dalmacio de San Alberto, subdiácono.*
- P. Fr. José de Santa Maria, sacerdote.*
- Fr. Francisco de Santa Eulalia, tonsurado y menores.*
- Fr. Francisco de San Juan de la Cruz, tonsurado y menores.*
- Fr. Feliciano de Santa Margarita, tonsurado y menores.*
- Fr. Pedro de San Antonio.*
- Fr. Genisio de San Antonio.*
- Fr. Juan del Espíritu Santo, lego.*
- Fr. Manuel de Santa Rosa, lego.*

Documento firmado y rubricado en Gerona, 12 mayo de 1835, por Fr. José de Santa Teresa Superior.

²⁷ Arxiu dels Carmelites Descalços de Catalunya i Balears, Comunitats, A-III-8 (1700-1835), doc. reprod.